

Kuuloliitto kiittää mahdollisuudesta tuoda esiin näkemyksiä eurooppalaisen esteettömyysdirektiivin kansalliseen lainsäädännön valmisteluun. Kuuloliitto näkee, että kyse on merkittävästä uudistuksesta, jonka myötä iso osa kuulovammaisista tulee saamaan saavutettavia palveluja ja tuotteita, kun uusi esteettömyyttä vahvistava laki tulee voimaan. Muutaman vuoden ajan on puhuttu esineiden internetistä (= things of internet), eli palveluissa tai tuotteissa tapahtuvat prosessit tulee olla yhteenliitettäviä ja keskenään toimivia kokonaisuuksia.

Kuluttajaan vaikuttaa merkittävästi se, miten kuluttajalle kerrotaan tuotteen tai palvelun saavutettavuudesta. Direktiivi lähtee siitä, että tuotteissa ja palveluissa olisi kuvauksessa mukana standardisoitu CE-merkintä. CE-merkintä viittaa siihen, että tuote tai palvelu täyttää korkeat turvallisuuteen, terveyteen ja ympäristönsuojeluun liittyvät vaatimukset. CE-merkintä on tällä hetkellä kenties kuluttajien keskuudessa tunnetuimpia merkkejä, mutta sitä ei vielä yhdistetä esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimusten täyttämisen arvolupaukseen. Kuuloliitto esittää, että lainsäädäntövalmistelussa arvioidaan sitä, kuinka kuluttajalle saadaan tuotteen tai palvelun esteettömyyttä sisältävät tiedot tarkoituksenmukaisella tavalla ja viestinnän monikanavaisuus huomioiden.

Kuuloliitto näkee tärkeäksi, että tuotteiden ja palvelujen ylläpitäjä listaisi, mitkä heidän tarjolla olevat tuotteet tai palvelut eivät täytä esteettömyys- ja saavutettavuusvaatimuksia. Tämä auttaa lainsäädäntöprosessin vaikuttavuuden seuraamisessa. Kuuloliitto näkee, että direktiivissä mainittu kohtuuton rasitus, jonka nojalla toimija voi perustella sen, ettei esteettömyysparannuksia voi tehdä, tulee olla tiukkarajaisesti määriteltä. Lähtökohtaisesti palvelujen ja tuotteiden suunnittelijoita tulee kannustaa esteettömyyden varmistamiseen. Valvontaan tulee panostaa. Yksittäisen kuluttajan ilmoituksen ja kantelun tekeminen tulee olla mahdollisimman helppoa. Samalla kuluttajan oikeuksista tulee kertoa saavutettavasti ja ymmärrettävästi.

EU:n esteettömyysdirektiivi tuo uusia vaatimuksia myös media-yhtiöille ja -jakelijoille sekä digitaalisille päätelaitteille. Kyse on toimivan palveluketjun kehittämisestä ja varmistamisesta. Tarkastelussa tavoitteen tulee olla se, että jakeluketjujen esteettömyysvaatimuksissa media- ja jakeluyhtiöiltä odotetaan kuulovammaisille uusia katsojaystävällisiä digitaalisia ratkaisuja. Tulkintamme mukaan esteettömyysdirektiivi luo lisää vastuuta tuote/palvelukehittäjälle ja jakeluketjuun voidaan tuoda vain sellaisia tuotteita, jotka täyttävät tämän hetken esteettömyysvaatimukset. Direktiivi tuo jakeluketjun toimijalle vastuun ottaa huomioon esteettömyysvaatimukset tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kuuloliitto näkee, että media-yhtiöiden ja jakelutekniikasta vastaavien tahojen tulee huomioida paremmin digitaalisten palveluiden saavutettavuusvaatimukset. EU:n tulevan esteettömyysdirektiivin ja sen soveltamisen avulla toimijat tulee velvoittaa täyttämään saavutettavuusvaatimukset ja luomaan kustakin palvelusta/tuotteesta saavutettavuusvakuus. Tämä edesauttaa sitä, että kuulovammaisten näkökulmat palvelunkäyttäjinä otetaan vakavammin huomioon myös tulevaisuudessa kehittyvissä televisiotekniikoissa. Tällä hetkellä on kirjavia vaihtoehtoja televisiotekniikan kehityksessä, muun muassa 4K -televisiot. Tavoitteeksi on asetettava, että uuden sukupolven päätelaitteita käyttöön otettaessa tv-ohjelmissa on tarvittavat tekstitykset, ne toimivat ja esteettömyysvaatimukset otetaan huomioon kuulovammaisia katsojia ajatellen. Kuulovammaiset mediakäyttäjät tulee osallistaa palvelujen kehittämiseen.

Kuuloliitto näkee, että saavutettavien matka- ja palveluketjujen varmistaminen tulee olla suunnittelun ohjenuorana. Matkavaraukset ja matkan aikaiset matkatiedot tulee saattaa matkustajalle saavutettavassa muodossa. Verkkokaupassa asiointi myyjän tai asiakasvastaavan kanssa tulee turvata monikanavaisesti. Tätä edistävät mm. erilaiset pikaviestipalvelut ja -kanavat, jotka toimivat reaaliaikaisena vuorovaikutuskanavana. Tuotteita ja palveluja on saatavilla edelleen fyysisissä rakennuksissa ja asiointi voi tapahtua niissä. Tästä syystä on syytä noudattaa rakentamissäädöskokoelmassa olevia esteettömyysvaatimuksia, jotka koskevat mm. kuuntelu-ympäristöä. Sujuva palvelu toimii parhaiten niissä paikoissa, joissa on tarjolla induktiosilmukka (mm. palvelupistesilmukka) sekä selkeät ja kirjalliset ohjeistukset.